

המלון המודר

של

הראשון לציון ד"ר שער נסים
סוחר זעיר לתלמיד חכם

הרב ניסים

ניס הרב לתמונה את עורכי הדין תוסייה-כהן, כדי לטפל בענייני האגודה.

כוונה למכור

גם אגודות אלו אינן מדווחות לרשמי-האגודות על המתרחש בין כתליהן, וקיים עירפול לגבי זהות חברי הוועד הפועל ובעלי זכות-החתימה שלהן. הקשר היחידי של הרב אגודות עם הרשם נוצר רק בשעה שהאגודות מנסות לבצע עסקות בנכסים היקרים שבידיהן.

כך, למשל, בשנת 1977 ביקש תוסייה-כהן לקבל את תיק אגודת בית-היתומים, כדי להור ציא בקשה להעברת הקרקע. בירושלים רווחת השמועה ש-חברת כלל עומדת לרכוש את שטח בית-היתומים, כדי לצרפו לשטח המרכז המיסחרי שלה. הנמצא בקירבת מקום. תוסייה-כהן אינו זוכר את הסיבה ש-הגיעה אותו להכין את עיסקת העברת הקרקע, ולגבי העיסקה הצפויה הוא מגלה רק ש-יש גישושים ורמזים בכיוון הזה. לגבי בית-היתומים, שגם הוא נכס יקר-ערך, סיפר הפרקליט כי אכן יש כוונה למכור, ו-להעביר את המוסד למקום אחר.

תרומה כשרה

ב-1963 נפטר אחד, חיים בכר, והשאיר בצוואתו רכוש רב לבית-היתומים. בצור רת נד"ל, חשבונות-בנק ו-תכשיטים. התורם ערך צוואה מסודרת, עיגן אותה כהלכה בחוק, וביקש מבית-המישפט לקיימה לאחר מותו. הוא לא ידע כי במעשהו זה הערים קשיים בדרכם של מנהלי ה-מוסד.

לפני שלוש שנים דרש יוסף תוסייה-כהן (בנו של שלמה) לקיים את הצוואה, אולם היתור מים לא זכו עדיין להנות מה-תרומה הנדיבה, משום שה-אגודה אינה מקיימת את החוק, ואינה מציאה את הדיווחים המתאימים על פעילותה לרשם האגודות. כך, באופן אירוני, נמנעת בינתיים מהיתומים תרומה נדיבה, שחסרונה היחיד הוא דווקא היותה כשרה למה-דיין.

אגודות הראתה שאין שום דיווח כספי על המתרחש באגודה. במישרדי רשמי-האגודות אין גם דיווחים ופרוטוקולים על ישיבות הנהלת האגודה (מילבד הדיווח בעת ייסודה). בניגוד לתקנות האגודות העותומניות, את העולם הזה שפנה אליו בשאלות לגבי בית-המדרש היפנה גיזבר האגודה מהשר משה ניסים, אל הרבנים המלמי-דים בבית-המדרש. אולם בי-קיים של ביקורים בלתי-פוס-קים בבית-המדרש לא היתה שם גפש חיה, המקום היה סגור

חישוב קצר מורה כי מ-מישרדי-הדתות בלבד קיבל בית-המדרש סכום של 150 אלף ל"י בשנה האחרונה בלבד מעל למגיע לו.

מופלה לרעה

במשך השנים הצטברו במוסד סכומים של מיליוני לירות, כולן מכספי ציבור, על-חשבון תלמידים שלא למדו בו. השר משה ניסים הכחיש

השר ניסים (עם השר הורביץ)
„זהו המוסד הכי עני מסוגו“

ומסוגר. פרקליט האגודה, עיר-רדין שלמה תוסייה-כהן הופתע לשמוע על מראה ה-מקום המוסד. „לא ראיתי את בית-המדרש“, סיפר תוסייה-כהן, „ואינני יודע במדוייק כמה אברכים לומדים בו.“

הרב יודע היטב כיצד להפ-עיל אגודות עותומניות. בתוקף תפקידו הקודם כראשון-לציון, קיבל לידיו את השליטה בשתי אגודות עותומניות נוספות. ה-אחת שולטת בבית-היתומים, ה-ממקם מול בית-החולים שערי צדק, מוסד שהיה הקדש של העדה הספרדית. המוסד השני הוא בית-הינוך-יתומים לעדה הספרדית שברחוב יפו. גם הוא היה הקדש של העדה הספרדית בירושלים. בשני המקרים הכ-

נמרצות כביטאון מקומי את הטענות המופנות כלפי מוסדו. „זהו המוסד הכי עני מסוגו“, טען גיזבר המוסד, „ולמעשה הוא הכי מופלה לרעה, בהש-וואה לשיבות אחרות.“ השר טען כי לא ניצל את מעמדו כדי לבקש מענק משרי-האוצר, וכי בית-המדרש לא קיבל מעי-נק ממשלתי מעולם.

אין דיווח

ב-ימים טען גם כי ל-אגודה מאזנים מסודרים, ה-פתוחים לכל ביקורת. אך בידי-קה קצרה במישרדי רשמי-ה-

המתרחש בבית-המדרש של הרב ניסים, אולם השיקולים הפוליטיים גברו על ההיגיון הכלכלי, והכספים המשיכו לז-רום למוסד העלוב.

כאשר נכנס יגאל הורביץ לתפקידו כשרי-האוצר, החליט להקפיד מענק של עשרה מיל-יון לירות לבית-המדרש. השר אינו מוכן להסביר את נימוקי-ההקפאה, אך הסערה שהת-חוללה בחוגים הדתיים רמזה על המתרחש במוסדות מסוג זה. במיקרה זה נחשף תרגיל פשוט.

בית-המדרש של הרב ניסים מוכר על-ידי מישרדי-הדתות כ-„כולל“. שכרו של כל אברך ככולל מגיע ל-5000 ל"י ל-חודש, והמוסד מקבל את ה-הקצבה רק אם לומדים בו עש-רה אברכים לפחות. מישרדי-הדתות מעניק למוסד 15 אלף ל"י עבור כל אברך הלומד בו.

השר אבוי-הצירא
ועדת חקירה ממלכתית